

Joyce Carol Oates

VIOLET

*o poveste
de iubire*

“

*Un suspans continuu
până la ultima pagină.*

— **Library Journal**

Partea I

A meritat-o

După ce a fost violată în grup, lovită, bătută și lăsată să moară pe podeaua mizerabilului hangar pentru bărci din parcul Rocky Point. După ce a fost târâtă în hangar de către cinci tipi beți – asta dacă nu erau de fapt șase sau șapte – și fiica ei de doisprezece ani a țipat: *Lăsați-ne în pace! Nu ne faceți rău! Vă rog să nu ne faceți rău!* După ce fusese fugărită de niște tipi ca o haită de câini care atacă prada, după ce își scrântise glezna și își pierduse ambele sandale cu toc înalt pe drumul spre lagună. După ce îi implorase s-o lase în pace pe fiica ei, iar ei râseseră de ea. După ce luase decizia, Dumnezeu știe de ce, să traverseze parcul Rocky Point, în loc s-o ia pe drumul mai lung spre casa închiriată de pe Ninth Street, unde trăia cu fiica ei, aproape de casa de cărămidă a mamei sale de pe Baltic Avenue. Ninth Street era luminată și

aglomerată chiar și la ora aceea târzie. Să traverseze parcul de-a lungul lagunei, pe o cărăruie cu tufișuri lăsate în paragină. Să câștige – poate – zece minute. Să-și spună că ar fi plăcut să treacă prin parc, să vadă laguna în lumina lunii, ce conta că laguna era acoperită de spumă și plină de doze de bere, de ambalaje de mâncare și de mucuri de țigară. A luat decizia asta, o fracțiune de secundă dintr-o viață întreagă, și viața i s-a schimbat pentru totdeauna. A mers de-a lungul lagunei, a trecut de uzina de apă, pardosită și acoperită cu graffiti de ani de zile, și a ajuns la hangarul vandalizat de puștani. După ce i-a recunoscut, este posibil să le fi și zâmbit, era 4 iulie – artificii, pocnitori, claxoane și fluierături, meciul de baseball de la liceu, atmosferă de sărbătoare. Da, este posibil să le fi zâmbit, așa că și-a cerut-o. Este posibil să fi fost un zâmbet încordat și nervos, ca atunci când zâmbești unui câine care mârâie, dar totuși a zâmbit, cu gura aia a ei dată cu ruj, cu părul ăla al ei. Teena Maguire a meritat-o, și-a cerut-o. Erau niște tipi care hoinăriseră prin parc ore întregi, căutând scandal. Căutând distracție. Au băut bere și au aruncat dozele în lagună și au dat foc la toate pocnitorile pe care le aveau la ei. Au aruncat pocnitori în mașini, în câini, în lebede, în găște și în rațele sălbatice care dormeau cu capetele vârâte sub aripi. Doamne, ce ilar este să vezi animalele trezindu-se brusc și începând să cârâie de parcă dau de ceasul morții, bătând din aripi

ca nebunele și luându-și zborul, chiar și cele dolofane. Meciul de la Liceul All-Niagara Falls intrase în prelungiri, dar în acel moment se lăsase întunericul pe teren, tribunele erau goale și mulțimea se risipise. Mai puțin aceste haite rătăcitoare de băieți. Cei mai tineri dintre ei erau niște copii, cei mai mari aveau vreo douăzeci și ceva de ani. Tipi din cartier, pe care Teena Maguire îi știa din vedere, poate nu după numele mic, dar sigur după numele de familie, așa cum și ei o știau pe ea, cel puțin o recunoșteau din cartier, deși ea era mai vârstă, strigau: *Hei! Hei, tu! Mmm, frumoaso! Un' te duci, sexoaso?* După ce le zâmbise, fără să încetinească pasul. După ce o luase de braț pe fiică-sa, ca și cum ar fi fost un copilaș și nu o fată în toată firea, de doisprezece ani. *Arată-ne cum îți saltă țâțele, sexoaso! Hei, hei, un' te duci?* După ce căzuse în capcană. După ce îi tachinase. După ce îi provocase. O greșeală. Sigur băuse, la cum era îmbrăcată. De fapt, Teena Maguire așa se îmbrăca mai tot timpul. Mai ales în nopțile de vară. Se ducea la petreceri pe Depew Street. Petreceri care ajungeau pe stradă. Muzică rock dată la maximum. Cu genul ăsta de comportament, a meritat-o. Unde e bărbatu-său? Femeia asta n-are bărbat? Ce naiba făcea la miezul nopții în parc, doar ea cu fiică-sa de doisprezece ani? Punând în pericol un minor? Dându-i un exemplu prost? Uite care-i treaba: probabil că Teena Maguire a băut niște beri cu tipii ăia. Poate chiar a făcut

aluzie la ceva pentru care ar fi vrut să fie plătită? În bani sau în droguri. O femeie ca asta, de treizeci și cinci de ani, dar îmbrăcată ca o adolescentă. Maiou, blugi tăiați scurt, păr vopsit blond, zburlit și cârlionțat în jurul feței. Cu picioarele goale și sandale cu toc înalt? Cu haine mulate și strâmte, cu sânii și fundul la vedere, la ce se aștepta? Pe data de 4 iulie, artificiile s-au terminat în jurul orei 23:00. Dar nu și petrecerile din oraș. Cât de multă bere s-a consumat în seara aceea de către locuitorii orașului și de către turiști? Fără îndoială, o grămadă. Cam cât toată apa care curge prin Horseshoe Falls într-un minut! Și iat-o pe Teena Maguire, moartă de beată, așa cum vor relata martorii. Unul dintre iubiții ei, un tip pe nume Casey, care stătea și el pe Depew Street, dăduse o petrecere cu butoaie de bere, iar petrecerea a ajuns până în stradă, vecinii s-au plâns, s-a auzit ore întregi o muzică bluegrass sălbatică și ciudată, Ricky Skaggs și Kentucky Thunder. Casey ăsta e sudor la Niagara Pipe. E căsătorit și are patru copii. E despărțit de nevastă-sa, sigur e vina Teenei Maguire. Halal femeie! Ce fel de mamă își târâie fiica la o petrecere cu băutură și la ora aia o ia pe jos prin parc, ce trebuie să fi fost în mintea ei, are noroc că a scăpat ușor, iar ce i s-a întâmplat fetei ar fi fost mult mai rău dacă dădeau peste niște negri, dacă erau niște negrotei spârți pe cocaină năpădind parcul, atunci chiar ar fi dat de dracu', sigur femeia era beată sau drogată, a început

distracția de devreme și la miezul nopții îți dai seama în ce stare era, cum naiba ar fi putut Teena Maguire să-și dea seama cu cine face sex? Și cu câți?

Acestea sunt unele dintre lucrurile care se vor spune despre mama ta, Teena Maguire, după ce a fost violată în grup, lovită, bătută și lăsată să moară pe podeaua mizerabilului hangar pentru bărci din parcul Rocky Point, în primele minute ale zilei de 5 iulie 1996.

Polițist începător, 1994

Nu era chiar tânăr. Nu arăta tânăr și nu se purta ca și cum ar fi fost tânăr și, în mare parte din timp, nici nu se simțea așa. Dar era începător. La naiba, începător la aproape treizeci de ani, de-abia ieșit de pe porțile Academiei de Poliție.

Era ciudat că un tip ca el purta uniformă. N-avea temperamentul potrivit pentru asta. N-avea temperamentul potrivit ca să primească ordine, să salute. N-avea temperamentul potrivit ca să-i asculte îndeaproape pe ceilalți, considerați superiori. (Superiorii *lui*? Rahat!) Încă din gimnaziu avusese probleme cu autoritatea. Neastâmpărat atunci când era supravegheat, încerca să-și găsească drumul său secret, ursuz și șiret ca un cimpanzeu care ascunde ceva la spate.

Dar îi plăcea ideea de dreptate. Îi plăcea să pună lucrurile în ordine. Îi plăceau conceptele abstracte precum: lege, purtare exemplară, curaj, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte.

Uneori, steagul american avea un efect puternic asupra lui. Nu dacă atârna fără vlagă, ci dacă era vânt, un vânt decent, nu prea puternic, care făcea pânda cu roșu-alb-albăstru să se vălurească și să strălucească în soare.

Când saluta steagul, simțea că i se umezesc ochii.

În plus, îi plăceau armele.

Acum era polițist și purta o armă la șold, în toc, îi plăcea greutatea ei familiară, ca un apendice în plus. Și străinii aruncând câte o privire. Cu respect.

Îi plăcea revolverul de serviciu care-i fusese dat, la fel și insigna și uniforma, iar de alte arme putea să facă rost de unul singur, în calitate de colecționar. Nimic prea sofisticat, n-avea el bani de așa ceva. Fiind un polițist perspicace, cu ochii deschiși, știa că banii se pot face din diferite surse, dacă nu imediat, atunci într-o bună zi. Va apela la sursele respective. Între timp, achizițiile sale erau modeste. Îi plăceau pistoalele și îi plăceau puștile. Nu avusese (încă) prea multă experiență cu armele automate, deci nu se putea pronunța în privința lor. (Nimeni din familia sa nu era pasionat de vânatoare. Ei erau oameni de la oraș: muncitori la fabrică, muncitori pe docuri, camionagii. Dublin, anii '30, Buffalo/Lackawanna,

anii '40. Acum nu prea mai ținea legătura cu ei și, până la urmă, să-i ia naiba!)

Armele îl excitau. Era un sentiment plăcut. Pulsul i se mărea atât de tare, încât devenea conștient de el. Uneori, o ușoară senzație în vintre. Nu prea îi păsa ce însemna asta. Nu era genul de om care să-și analizeze gândirea sau motivele. Încruntându-se în oglindă, vedea ce era de făcut și o făcea cu pricepere: spălat pe dinți, ras, udat și pieptănat părul, exersat o urmă de zâmbet care să nu-i dezvăluie caninul strâmb din stânga. Dar nu era un om vanitos. Îi cerea frizerului să-l radă la spate, pe părți, iar restul părului era tuns scurt, ca să semene mai mult cu sârma decât cu părul de om, lucind, de parcă dacă l-ai atinge, te-ai zgâria la degete.

Nu era într-un tot adevărat că nu se simțea tânăr. Cu arma în mână, se simțea destul de tare. Sau când o curățea. Sau când o încărcă sau când țintea. Să tragi cu arma (la poligonul de tragere) și să nu tresari din cauza zgomotului sau a reculului. Să observi calm dacă ai nimerit ținta (cap, inimă) și dacă nu, cât de departe ai fost. Și să încerci din nou.

Când e vorba de arme, partea bună este că progresezi mereu. E o chestiune de disciplină, de evoluție. La școală, fusese mereu nesigur de poziția lui, uneori se descurca bine și profesorii îl laudau (profesorii lui intimidăți se grăbeau să-l laude, pentru că era un puștan înalt și

sinuos, cu privirea schimbătoare, cu gura strânsă, care nu zâmbea niciodată), iar alteori o dădea în bară. Cum se nimerea. Cărțile îl stânjeneau, îi provocau resentimente. Nenorocitele alea de cuvinte, de cifre. Ca niște pietre în gură, dacă erau prea multe, nu mai putea respira.

Pe când armele... Armele sunt altă mâncare de pește. Cu cât mânuiești mai mult o armă, cu atât devii mai expert. Și apoi, armele se obișnuiesc și ele cu tine.

Uniforma de polițist nu a fost prima lui uniformă. S-a înrolat în armata americană imediat după liceu. Acolo a învățat să tragă cu arma. Era cât pe-acți să fie ales să facă parte dintr-o echipă de lunetiști de elită. Dar nu fusese chiar atât de bun, tipii ăia erau foarte buni, erau meseriași. Trebuia să recunoască: a fost mai bine așa.

Era posibil să-i fi plăcut prea mult. Să omoare.

L-au trimis în Golful Persic. Operațiunea „Scutul deșertului“, care a devenit operațiunea „Furtună în deșert“. N-au trecut atât de mulți ani de-atunci, dar lui așa i se părea. În viața acestei țări, care se mișcă repede și nu se uită înapoi, Războiul din Golf era aproape dat uitării. Nu era genul de om care să se uite înapoi și nu era genul de om care să regrete. Ce s-a întâmplat, s-a întâmplat. Când s-a întors în Statele Unite, avea o medalie pentru curaj și pielea ca de șopârlă, în nuanța lutului. De atunci, ochii lui arătau mereu mai deschiși la culoare decât fața, ochi de năluca, așa cum spuneau unele femei, tremurând la

atingerea sa. În deșertul din Irak, a participat la uciderea unui număr nedefinit de ființe umane, considerate inamici sau ținte. Erau soldați irakieni de aproximativ aceeași vârstă cu el sau mai tineri. Unii dintre ei, mult mai tineri. Nu a văzut murind niciun dușman anume, dar a simțit mirosul morții prin prăjire, prin explozie. A inhalat mirosul inconfundabil de carne arsă, căci era în direcția vântului care venea de unde era acțiunea și singura altă opțiune era să nu respire deloc. Vorbind despre Războiul din Golf cu pușinii oameni cu care vorbea chestii din astea, zicea că cel mai rău lucru care i s-a întâmplat au fost înțepăturile de purici de nisip. De fapt, cel mai rău lucru a fost diareea. Iar într-o dimineață strălucitoare în deșert, a halucinat cum sufletul i se răsucește și moare ca o omidă pe nisipul fierbinte.

La început, i-a lipsit. Apoi a uitat.

Când s-a întors în State, a învățat să fie polițist. S-a căsătorit cu o fată pe care o știa din liceu. Nu era ambițios în ce privește cariera, dar avea anumite scopuri. A văzut că poliția civilă este o ramură a serviciilor armate americane și că se aplică același rahat cu autoritatea/rangul. Ceea ce nu-l deranja, de cele mai multe ori. Dacă autoritatea merita respectul lui, atunci avea respectul lui. Căpitanii, locotenenții, sergenții, detectivii îl plăceau de la început. Aveau încredere în el. Era un polițist de modă veche, dintr-o altă eră. Îmbrăcat în uniformă, făcea o

impresie puternică. L-a surprins să afle că cei mai mulți polițiști din oraș nu trăseseră niciodată în oameni, cu atât mai puțin omorâseră pe cineva ori le făcea vreo plăcere să împuște, pe când el, deși nu vorbea cu nimeni despre experiența lui din Golf, căci nu era genul care să vorbească prea mult despre propria persoană, lăsa această impresie.

Primul lui partener, un polițist mai în vârstă și burtos, care nu avansase deloc în grad după optsprezece ani, ceruse alt partener după doar trei săptămâni.

– Tipul ăsta, Dromoor, e deștept, e făcut să fie polițist, n-ai ce zice. Dar e prea tăcut. Nu vorbește și te face pe tine să vorbești prea mult. Și după ce nu-ți răspunde la întrebări, după o vreme, nici tu nu mai poți să vorbești și atunci începi să gândești prea mult. Și asta nu e bine.

Ca polițist, la început a avut ghinion. Dar de obicei se întâmplau și lucruri bune.

A fost jignit, evident. Supărat. Că primul lui partener îl părăsise. Nici cel de-al doilea partener, un tip mai apropiat de vârsta lui, n-a rezistat mult. Nu era vina lui Dromoor, doar ghinion.

Nu trecuseră mai mult de șapte săptămâni de când era polițist. A fost un apel legat de violență domestică. Într-o noapte înăbușitoare de august, în partea de est a orașului, unde pâcla de fum de la fabricile de chimicale îți

făcea ochii să te usture și respirația să te doară, Dromoor conducea mașina de patrulare. În momentul în care el și partenerul lui, J.J., au oprit în fața unei case cu un singur etaj, un individ ce părea a fi un bărbat alb, în jur de treizeci și cinci de ani, a demarat într-o dubă pătată de rugină. J.J. a hotărât să urmărească duba. Altă echipă a descoperit ce era în casă. Urmărirea a durat opt minute, cu o viteză de nouăzeci și cinci—o sută de kilometri la oră pe străduțele înguste și pline de hârtoape dintr-o zonă rezidențială a orașului Niagara Falls, pe care puțini turiști o descoperiseră. În cele din urmă, duba a derapat, a virat brusc și s-a ciocnit de mașinile parcate, iar șoferul s-a lovit de parbriz și acum era prăbușit peste volan. Aveau motive să creadă că era inconștient. Foarte probabil, murise. Parbrizul era spart, în cabina șoferului nu era nicio mișcare. J.J. și Dromoor au venit prin spate, cu armele scoase. J.J. era neliniștit, agitat. Dromoor și-a dat seama că nu era obișnuit cu așa ceva. J.J. i-a strigat șoferului să ridice mâinile de pe volan, să le țină la vedere, să rămână în mașină, dar să țină mâinile la vedere. Șoferul nu a reacționat. Părea că sângerează de la o rană la cap. Totuși, s-a întâmplat, Dromoor a reluat incidentul în minte de mai multe ori, încercând să înțeleagă cum s-a întâmplat exact, cum de șoferul s-a aplecat să ia un pistol de calibru .45 de sub banchetă și să tragă în J.J. prin geamul lateral; și iată-l pe J.J. căzut pe stradă, cu un glonț în piept.

Dromoor, cu aproximativ un metru în spatele partenerului său, a fost lovit de alt glonț în umărul stâng înainte să audă *crac!*, înainte să simtă impactul glonțului care nu aducea cu sine durere, nicio altă senzație decât cea a unei lovituri bruște și puternice, ca și cum ar fi fost lovit cu un baros. Dromoor era căzut într-un genunchi când șoferul a ieșit din dubă, pregătindu-se să tragă din nou, doar că Dromoor a tras repede din poziția îngenuncheată, în sus și oblic, trei gloanțe, toate nimerindu-l în cap.

Acesta a fost primul omor al lui John Dromoor în calitate de polițist. Nu și ultimul.

Prietenul

Mulți dintre oamenii pe care îi întâlnești nu lasă cine știe ce impresie. Unii însă lasă o impresie puternică. Chiar dacă nu-i mai întâlnești vreodată, dacă drumurile nu vi se mai încrucișează. Chiar și așa.

L-a recunoscut de la televiziunea locală, din ziare. Adică i-a recunoscut fața. Nu i-ar fi recunoscut numele, deși era unul ciudat, pe care l-a rostit cu voce tare, zâmbind: *Dro-moor*.

Li s-a făcut cunoștință la Horseshoe Bar&Grill. Nu mult după ce Dromoor a primit medalia pentru curaj în cadrul unei ceremonii publice, menționată la televiziunea locală și în ziare. Se considera că Dromoor i-a salvat viața partenerului său în timpul unui schimb de focuri, iar asemenea evenimente, deși nu erau rare în orașul vecin Buffalo, erau totuși destul de rare într-un oraș depopulat

ca Niagara Falls, încât să atragă interesul mass-mediei. Dar Dromoor refuza să vorbească prea mult despre ceea ce făcuse. Nu-ți dădea impresia că este un bărbat modest, ci mai degrabă un bărbat căruia nu prea îi pasă de păreri-le celorlalți despre el, așa cum nu prea îi pasă de opiniile lor în general. Când Teena Maguire l-a felicitat pentru medalie, Dromoor a spus, fără ironie:

– Asta a fost în august.

Era mijlocul lui septembrie.

Horseshoe fusese pe vremuri un club de fițe. În timpul crizei financiare de la sfârșitul secolului XX, s-a transformat într-o cârciumă de cartier, frecventată de polițiști și de angajații de la tribunal. Martine Maguire – Teena, pentru prieteni – era cunoscută aici. Era văduvă și avea o fiică. Mulți dintre clienții fideli ai crâșmei îl cunoscuseră pe soțul ei, Ross Maguire. Lucrase la Goodyear Tire și murise cu câțiva ani în urmă, din cauza unui cancer de piele care se răspândise repede. Câțiva dintre bărbații de la Horseshoe ieșiseră cu Teena. E posibil să fi existat niște complicații emoționale. Dar fără resentimente de durată. Teena era plăcută, admirată. Îi plăcea să flirteze, dar nu era agresivă. Se împăca bine și cu femeile, și cu bărbații, mai ales cu femeile singure ca ea, care veneau la cârciumă vineri seara, după muncă.

În seara aceea, l-a cunoscut pe Dromoor din întâmplare. Intrase de puțin timp în poliție și era proaspăt

venit în oraș. Ulterior, ea își va aminti că el nu a vorbit cine știe cât, mai mult a ascultat-o. A avut impresia că a fost emoționat să audă că e văduvă la vârsta ei. Și că are o fată de crescut singură. Când Dromoor s-a oferit să-i cumpere ceva de băut și Teena a refuzat, el n-a insistat. Dar au rămas împreună la bar. Nu era nimeni acolo care să-i intereseze la fel mult. Dromoor a băut bere. Bere brună, la halbă. Ochii îi erau mai deschiși la culoare decât fața, care părea să fie o mască din lut copt. Spre sfârșitul serii, când Teena era pe picior de plecare, i-a spus lui Dromoor s-o sune într-o zi, dacă are timp. Dromoor s-a încruntat și i-a spus cu o voce joasă, astfel încât să nu-l audă nimeni altcineva, că i-ar plăcea, doar că este căsătorit, iar soția lui va naște primul lor copil în aproximativ trei săptămâni.

Teena a râs și i-a zis că apreciază asta. Că i-a spus adevărul.

– John Dromoor. Ești prietenul meu.

S-a aplecat și l-a pupat pe obraz. Și-a trecut buzele peste obrazul lui lutos. Doar o atingere, un gest. Îi plăcuse mult de tipul ăsta și bănuia că și el o plăcuse, într-o oarecare măsură. Dar asta a fost tot. Nimic mai mult. Următoarea dată când Teena Maguire și John Dromoor vor fi unul în preajma celuilalt va fi peste aproape doi ani, în hangarul din parcul Rocky Point, iar atunci Teena Maguire va fi inconștientă.

*Oates: rafinată... tulburătoare, uimitoare
și amăruie – dulce-amăruie.*

– **Entertainment Weekly**

*Oates a scris întotdeauna cu curaj despre obsesiile ei,
și chiar și despre incertitudinile ei. În această carte,
a surprins ceva substanțial, primar – într-un fel,
simplu, dar deosebit de profund.*

– **Los Angeles Times**

*Un portret înfricoșător al oficialităților corupte
și amorale... Convingător și onest.*

– **The Baltimore Sun**

*O punere în scenă extraordinară a consecințelor
perfide ale unei infracțiuni oribile. Oates dezvăluie
cu atenție dedesubturile loialității în familie, disecă
ura pe care victimele o atrag asupra lor și reamintește
cititorului că adevărata putere este la supraviețuitor,
și nu la agresor.*

– **Booklist**

